

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta

Jméno autorky: Kateřina Petřinová

Název práce: Role sebepojetí a sebereflexe v oblasti primární prevence na ZŠ

Oponent práce: Ing. Stanislav Michek, Ph.D.

Bakalářská práce (dále BP) se zabývá **tématem** výskytu sebepojetí a sebereflexe v minimálních preventivních programech základních škol. Autorka si vybrala téma, které svým charakterem spíše odpovídá pro diplomovou nebo disertační práci. Svým zaměřením se jedná o empirickou – deskriptivní práci založenou na kvantitativním výzkumném designu, konkrétně autorka použila elektronický dotazník vlastní konstrukce. Jedná se o práci, jež zřejmě byla odevzdána v rozpracované podobě (viz dále).

Deklarovaný **cíl BP** (uvedený v úvodu): „zmapování role sebepojetí a sebereflexe v oblasti primární prevence a následně zmapování reálného výskytu sebepojetí a sebereflexe v minimálních preventivních programech vybraných základních škol“ (Petřinová, 2015, s. 9) nebyl vzhledem k podcenění realizace a prezentace výzkumného šetření dosažen. Práci chybí ústřední předpoklad (pracovní hypotéza) výzkumného šetření. Dále v ní postrádám vymezení výzkumného problému a odůvodnění výzkumného šetření.

V prvních třech kapitolách autorka z 15 odborných zdrojů popisuje primární prevenci (vymezení pojmu, stručně charakterizuje vývoj a témata primární prevence rizikového chování), význam sebepojetí a sebereflexe zejména u dětí (utváření sebereflexe, vymezení a vývoje sebepojetí u různých skupin dětí a mladistvých), minimální preventivní program (vymezení a postup zpracování dokumentu) a roli školního metodika prevence. Autorka v těchto kapitolách vymezuje jednotlivé pojmy, s kterými potom pracuje v dotazníku a při prezentaci z dotazníkového šetření. Nicméně u těchto 3 kapitol mi není zřejmý důvod pro jejich zpracování a způsob prezentování poznatků, jež autorka zvolila. Autorka nečinila shrnutí „teoretické“ části a z dalšího textu není příliš zřejmé, co podstatného využila pro dotazníkové šetření.

V podkapitole 1.3 nazvané „Oblasti působení preventivní práce ve školských zařízeních“ však o školských zařízeních explicitně nehovoří a tak není zřejmé zdali, popisuje témata, jež jsou aktuální pro řešení na školách či ve školských zařízeních.

V jednotlivých zmíněných kapitolách a podkapitolách autorka pracuje s minimálním počtem zdrojů a poznatky neověřuje od dalších autorů. Ilustrativní je např. podkapitola 3.3 Školní metodik prevence, jež je pouze založena na poznatcích publikovaných Tyšerem (2006).

Z **metodologického hlediska** prezentované výzkumné šetření neodpovídá požadavkům kladeným na dotazníkové šetření. V BP není uveden způsob tvorby dotazníku, tj. popis postupu, jak autorka dospěla k formulaci 12 položek dotazníku. Autorka pouze uvedla 3 „hypotézy“ (Petřinová, 2015, s. 41) však neodpovídají požadavkům na hypotézy (viz Chráska, 2007, s. 17-19). U odůvodnění hypotéz se autorka dopustila chyby u 2. hypotézy, kdy odkazuje na odbornou literaturu, ale myslí tím pouze práci Tyšera (2006). Dále autorka neuvedla, zdali provedla předvýzkum dotazníku, ověřila porozumění položkám respondenty, zjistila, zdali použité položky jsou validní, vedou k dosažení cíle stanoveném autorkou. U popisu administrace dotazníku je uvedeno pouze, že byl distribuován elektronickou cestou (Petřinová, 2015, s. 42) – není však zřejmé kdy, za jakých okolností, kolik bylo osloveno respondentů, jakých (např. zdali se jednalo o ředitele ZŠ, výchovné poradce školní metodiky prevence, učitele, žáky apod.). U dotazníku, který byl distribuován (příloha A) zcela chybí oslovení, odůvodnění pro respondenty, proč bylo realizováno výzkumné šetření, motivace pro respondenty pro vyplnění dotazníku. Autorka nijak nepopisuje charakteristiku respondentů. Pouze na str. 42 uvádí, že respondentů bylo 32. Následně autorka pomocí četností a procent popisuje výsledky odpovědí po jednotlivých otázkách. Výsledky prezentuje prostřednictvím grafů a částečně textem. U otázek a následně u grafů č. 1, 2, 6, 11, 12 není však možné zjistit konkrétní hodnoty odpovědí respondenty. V podkapitole 4.3 autorka vyhodnocuje své hypotézy. Čtenář se až zde dozvídá algoritmus přijetí či nepřijetí hypotézy.

Autorka v úvodu BP a potom i na straně 42 deklaruje i využití analýzy 30 minimálních preventivních programů. Popis a výsledky z této aktivity je prezentován pouze 2 větami na str. 51. Autorka čtenáře vůbec neseznámila s postupem analýzy, charakteristikou zkoumaných dokumentů, hypotézou, příp. výzkumnou otázkou, jež by napomohla při této analýze.

Vzhledem k tomu, že autorka nenabízí v BP čtenáři informace pro opakovatelnost dotazníkového šetření a analýzy dokumentů (viz výše), tj. relevantní informace k validitě a reliabilitě použitých metod, tak považuji uskutečněné šetření za zbytečné a obtěžující respondenty. Proto i získaná zjištění a závěry působí nedůvěryhodně.

V **závěru** autorka uvádí limit svého šetření – rozsah respondentů, kdy si je vědoma míry zobecnění výsledků.

Autorka pracovala a odkazovala na **odborné zdroje**. Šlo o 14 tuzemských a 1 zahraniční. U tuzemských zdrojů se v 12 případech jednalo o odborné publikace, ve 2 případech o dokument vzdělávací politiky a informace z MŠMT. V případě zahraničního zdroje šlo o článek z odborného časopisu z roku 1995. Uvedený počet zdrojů považuji za nedostatečný pro bakalářskou práci. V BP postrádám práci s poznatky např. z odborných časopisů, sborníků konferencí. Autorka zřejmě nepracovala s metodologickou literaturou a tomu odpovídá úroveň provedeného výzkumného šetření (viz výše).

Rozsah práce je relativně přiměřený BP (58 stran bez přílohy, 2 strany přílohy). 29 stran „teoretické“ části však bylo využito na úkor 14 stran „praktické“ části BP.

Z hlediska **formální stránky BP** je psán relativně čtivým jazykem. Nicméně autorka se dopustila několika chyb. V textu pracuje se zkratkami MPP a OSV (i v názvu podkapitol)

dříve než je vymezila. Práci s třemi úrovněmi nadpisů nepovažuji pro práci o 55 stranách za vhodnou – z hlediska přehlednosti by byly vhodnější dvě úrovně nadpisů. Takto práce působí roztržtěně. U bibliografického záznamu „MIOVSKÝ, Michal a Pavel BARTÍK. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Vydání první. 253 s. ISBN 978-808-7258-477.“ Chybí uvedení roku vydání. Autorka na tuto publikaci v textu neodkazuje. Stejně tak zřejmě nevyužila poznatky z publikace Hendl (2012) – v textu na ni neodkazuje.

S ohledem na uvedené připomínky, kdy BP z hlediska obsahu obsahuje více chyb závažného charakteru, Kateřina Petřinová **nesplnila cíl práce** a nesplnila požadavky kladené na tento typ práce. Práci doporučuji dopracovat.

Konkrétní dotaz u obhajoby:

1. Popište prosím postup tvorby dotazníku.
2. Uveďte, čím jste přispěla k tomu, aby Váš dotazník byl validní a zjištěné výsledky měly vypovídající hodnotu.

Citovaná literatura:

- Hendl, J. (2012). *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál.
- Chráska, M. (2007). *Metody pedagogického výzkumu. Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada Publishing a.s.
- Petřinová, K. (2015). *Role sebepojetí a sebereflexe v oblasti primární prevence na ZŠ*. Hradec Králové: PedF UHK. Bakalářská práce.
- Tyšer, J. (2006). *Školní metodik prevence: soubor materiálů*. Most: Hněvín.

Navrhované hodnocení:

Datum: 16. 4. 2015

.....

Podpis oponenta práce